

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 12075-24/2017-ERU

V Jihlavě dne 25. října 2018

R o z h o d n u t í

O rozkladu pana [REDAKCE], nar. [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE] [REDAKCE] (dále též „účastník řízení“), proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 12075-15/2017-ERU ze dne 28. března 2018 (sp. zn. OSR-12075/2017-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, za spáchání přestupku podle § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona, kterého se účastník řízení dopustil z nedbalosti tím, že v rozporu s § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl v Havířově – Dolních Datyních, u nemovitosti č. p. [REDAKCE], v ochranném pásmu plynárenského zařízení prostřednictvím zemního mechanismu (bagru) zemní práce související s výměnou vodovodní přípojky, při kterých došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE 32, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně, uložil účastníkovi řízení pokutu ve výši 25 000 Kč a dále mu uložil povinnost nahradit náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč, a kterým byla dále společnost GasNet, s.r.o., se sídlem Klíšská 940/96, 400 01 Ústí nad Labem, IČ: 272 95 567 (dále jen „společnost GasNet, s.r.o.“ nebo „poškozený“), odkázána s nárokem na náhradu škody na soud a nebylo jí přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, Rada Energetického regulačního úřadu jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), po projednání v rozkladové komisi, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

I. Rozklad účastníka řízení proti výrokům I., III., IV. a V. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 12075-15/2017-ERU ze dne 28. března 2018 (sp. zn. OSR-12075/2017-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se v této části potvrzuje.

II. Rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 12075-15/2017-ERU ze dne 28. března 2018 (sp. zn. OSR-12075/2017-ERU) se v části výroku II. mění tak, že výrok II. zní:

„Podle ust. § 90 odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle § 90 odst. 1 písm. k) téhož zákona ukládá pokuta ve výši

10 000 Kč (slovy: deset tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 02718.“

Odůvodnění:

I. Správní řízení v prvním stupni

Dne 14. listopadu 2017 bylo Energetickému regulačnímu úřadu doručeno oznámení o přestupku vyhotovené Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie Moravskoslezského kraje, územním odborem Karviná, podle něhož existuje důvodné podezření ze spáchání přestupku podle energetického zákona účastníkem řízení.

Podle předmětného oznámení účastník řízení dne 16. září 2017 na ulici Zřídelní, v Havířově-Dolních Datyních na volně přístupném pozemku před rodinným domem č. p. ■■■, po předchozím ústním souhlasu majitele pozemku pana ■■■■■■■■■■, započal výkopové práce, aniž by si nechal vytyčit plynové vedení. Tyto práce začal se záměrem vyměnit stávající vodovodní přípojku (údajně v havarijním stavu) vedoucí k jím užívanému rodinnému domu v obci Šenov, ulici Dolní ■■■, přičemž při obsluze pásového minibagru Takeuchi TB135 lžící prorazil plynové vedení uložené v zemi v přibližné hloubce 70 cm, vedoucí k rodinnému domu č. p. ■■■, a zapříčinil tak únik plynu v množství 1264 m³ po dobu 115 minut. Tím způsobil svou nedbalostí škodu ve výši 28 530,78 Kč společnosti GasNet, s.r.o.

Společnost GasNet, s.r.o., se následně dne 19. ledna 2018 připojila do přestupkového řízení s náhradou škody jako poškozený.

Energetický regulační úřad zahájil přípisem č. j. 12075-12/2017-ERU správní řízení ve věci možného přestupku podle § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona a zároveň poučil účastníka řízení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 12075-15/2017-ERU ze dne 28. března 2018 byl účastník řízení uznán vinným z přestupku podle § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona, kterého se dopustil jednáním popsáním ve výrokové části tohoto rozhodnutí, za což mu byla uložena pokuta ve výši 25 000 Kč a povinnost náhrady nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč. Společnost GasNet, s.r.o., byla se svým nárokem na náhradu škody odkázána na soud a nebylo jí přiznán právo na náhradu nákladů řízení.

Energetický regulační úřad vyšel při zjišťování skutkového stavu z podkladů poskytnutých Policií ČR při oznámení přestupku, neboť je považoval za úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Prvostupňový orgán dospěl k závěru, že účastník řízení porušil § 68 odst. 3 energetického zákona, podle něhož v ochranném pásmu i mimo ně je každý povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Tím naplnil skutkovou podstatu přestupku podle § 90 odst. 1 písm. k), kdy ke škodě došlo v příčinné souvislosti s jednáním účastníka řízení. Účastník řízení nepostupoval při své činnosti s náležitou obezřetností a opatrností, aby k poškození plynárenského zařízení nemohlo dojít, neboť neprovedl dostatečná opatření pro dodržení povinnosti uložené energetickým zákonem

na ochranu obecně prospěšného zařízení. Účastník řízení bez zřejmého důvodu pouze spoléhal na to, že k poškození plynárenského zařízení nedojde, je tudíž odpovědný za poškození plynárenského zařízení z nedbalosti.

Energetický regulační úřad shledal jak naplnění formální stránky, tak materiální stránky deliktu. Za přestupek uložil pokutu ve výši 25 000 Kč. Při odůvodnění výše uloženého trestu shledal jako přitěžující okolnost, že účastník řízení nepožádal o souhlas provozovatele distribuční soustavy s prováděním prací a o vytyčení plynárenského zařízení, čehož si měl být vědom. Jako polehčující okolnost vyhodnotil postoj pachatele ke spáchanému přestupku (účastník řízení se přiznal, spolupracoval, při pracích zabraňujících dalším škodám poskytl součinnost, poškození plynárenského zařízení neprodleně nahlásil, přestupku se dopustil poprvé). Prvostupňový orgán přihlédl k osobním a majetkovým poměrům účastníka řízení, s tím, že ukládanou pokutu nepovažuje za likvidační.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 12075-15/2017-ERU ze dne 28. března 2018, které bylo účastníkovi řízení doručeno téhož dne, podal účastník řízení dne 30. března 2018 rozklad. Poškozený se ve lhůtě neodvolal.

Účastník řízení se v rozkladu ohradil výslovně vůči výši pokuty, kterou považuje za příliš přísnou. K tomu uvedl, že prováděl opravu vodovodní přípojky a že plynárenské zařízení nebylo řádně označeno („*písek a ochranná síťka byla mimo toto potrubí*“). Účastník řízení také doplnil, že ač je jinak tato činnost jeho profesní náplní, nikdy nezpůsobil žádnou škodu. Úhrada pokuty by jej značně poškodila.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Účastník řízení se v zásadě ohradil především vůči výši udělené pokuty (tj. vůči výroku II. napadeného rozhodnutí), nicméně z kontextu podaného rozkladu nevyplývá, že by se odvolával právě jen vůči tomuto jedinému výroku. Energetický regulační úřad proto i s ohledem na § 82 odst. 2 správního řádu přezkoumal napadené rozhodnutí ve všech jeho výrocích.

Podle § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) platí, že odvolací orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu. Rada tudíž obecně musí plně přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí i jeho věcnou správnost, a to z úřední povinnosti.

Pokud se jedná o výrok o vině účastníka řízení (tj. o výrok I. napadeného rozhodnutí), dospěla Rada k závěru, že se jedná o výrok správný a souladný se zákonem. V odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou uvedeny důvody tohoto výroku, podklady pro jeho vydání, jakož i úvahy, kterými se Energetický regulační úřad řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů (§ 68 odst. 3 správního řádu). Skutkový stav byl dostatečně zjištěn a závěr o naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona

má oporu ve shromážděném spisovém materiálu. Zákonný je i akcesorický výrok o nákladech řízení (výrok III. napadeného rozhodnutí), který v souladu s právními předpisy stanovuje správnou výši nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč. Za zákonné je třeba považovat i výroky, kterým se poškozený odkazuje s nárokem náhradu škody na soud (výrok IV. napadeného rozhodnutí), jakož i to, že se poškozenému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení (výrok V. napadeného rozhodnutí). Závěry správního orgánu jsou v tomto směru srozumitelně odůvodněny a odpovídají aplikaci příslušných právních norem.

Jak bylo již zmíněno, stěžejní námitka uplatněná v rozkladu směřovala k výši uložené pokuty, kterou účastník řízení považoval za příliš přísnou. O skutkových zjištěních zásadních pro posouzení naplnění skutkové podstaty přestupku tedy nejsou pochybnosti (ostatně účastník řízení se sám k jeho spáchání přiznal).

Účastník řízení byl uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona, za který lze podle § 90 odst. 4 energetického zákona uložit pokutu až do výše 100 000 Kč.

Při určení druhu a výměry správního trestu hodnotil prvostupňový orgán především následující skutečnosti jako přitěžující. Účastník řízení se spoléhal jen na plán inženýrských sítí bez vyznačení trasy plynárenského zařízení, ačkoli o existenci plynárenského zařízení v místě provádění zemních prací věděl. Jednání účastníka řízení nebylo závažné, koncentrace plynu v okolním vzduchu nedosahovala nebezpečné hodnoty. Účastník řízení nepožádal o souhlas provozovatele distribuční soustavy s prováděním prací v ochranném pásmu a ani o vytyčení plynárenského zařízení, čehož si měl být vědom tím spíše, že podniká v oblasti stavebních prací. Jako polehčující okolnost prvostupňový orgán vyhodnotil, že se účastník řízení přiznal a spolupracoval, a konečně že se účastník řízení přestupku dopustil poprvé. Pokuta pro účastníka řízení není podle prvostupňového orgánu v likvidační výši (příjmy účastníkovi řízení plynou z podnikatelské činnosti). Pokuta je méně než třetinová oproti maximální sazbě stanovené zákonem, Energetický regulační úřad ji považuje za přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem; pokuta plní represivní i preventivní funkci.

Rada dospěla oproti prvostupňovému orgánu k závěru, že výše sankce je v daném případě nepřiměřeně vysoká a při jejím ukládání nebyla dostatečně zohledněna všechna zákonná hlediska, potažmo obecné zásady ukládání trestní sankce. Zákonný a přiměřený trest může být uložen pouze při respektování zásady přiměřenosti, kdy hlavním a neopomenutelným kritériem je povaha a závažnost spáchaného činu [§ 37 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky] a dále poměry pachatele. Ve smyslu zásady individualizace správního trestu má správní trest odrážet všechny zvláštnosti konkrétního přestupku a konkrétního pachatele.

Především povaha a závažnost přestupku ve smyslu individuální závažnosti protiprávního jednání, kterého se dopustil účastník řízení, nebyla vyhodnocena dostatečně. Následkem přestupku bylo porušení plynovodní přípojky PE 32, tedy přípojky velmi malého průměru, kterou byl dodáván plyn pouze do jednoho rodinného domu nacházejícího se na pozemku, kde účastník řízení prováděl zemní práce. Přímou majiteli tohoto rodinného domu (██████████) ani nevznikla poškozením plynovodní přípojky žádná škoda (viz úřední záznam o podání vysvětlení ██████████ na str. 17 spisu). Následky byly rychle odstranitelné a také došlo k rychlé nápravě i s ohledem na okamžité jednání účastníka řízení,

kterým se snažil následky svého jednání minimalizovat (ihned kontaktoval havarijní pracovníky a hasičský záchranný sbor, jak bylo zaznamenáno do úředního záznamu na str. 3 spisu).

Účastník řízení v rozkladu namítl, že plynárenské zařízení nebylo řádně označeno („*písek a ochranná síťka byla mimo toto potrubí*“). Ve spisovém materiálu není obsažen protokol o narušení ochranného pásma plynárenského zařízení, jediným podkladem jsou černobílé fotografie přiložené k oznámení přestupku Policií ČR (str. 24 až 26 spisu) a dále výpověď svědka [REDAKCE], který byl výkopovým pracím přítomen a který do úředního záznamu o podání vysvětlení uvedl: „*(...) při jeho (pozn. míněno účastníka řízení) činnosti jsem si vůbec nevšiml žádné krycí folie, ani že by už vysypával z lopaty bagru písek*“ (str. 15 spisu). Fotografie jsou poměrně nekvalitní, na jejich základě se však spíše zdá, že stav plynovodní přípojky odpovídá tvrzení účastníka řízení. V daném případě nelze bez jakýchkoliv pochybností prokázat, že plynárenské zařízení nebylo řádně označeno (tak jak předvidá příslušná norma ČSN), nicméně v pochybnostech je třeba v souladu se zásadou *in dubio pro reo*, v jejímž smyslu je vždy nutno v případě pochybnosti o zjištěném skutkovém stavu přiklonit se ke skutkové verzi příznivější pro obviněného, skutečnost nedostatečného označení plynárenské přípojky zohlednit jako polehčující okolnost.

Na základě výše zmíněných důvodů Rada dospěla k závěru, že trest spočívající v uložení pokuty ve výši 25 000 Kč je nepřiměřeně vysoký, a to především s ohledem na závažnost spáchaného činu, kterou prvostupňový orgán nedostatečně posoudil. Závažnost protiprávního jednání v daném případě není nijak zvláště vysoká, ba naopak spíše nižší, a to se zřetelem na méně závažné následky protiprávního jednání (jednalo se o plynovodní přípojku zásobující plynem pouze jeden dům). Tyto následky byly nadto i za přispění samotného účastníka řízení bez komplikací odstraněny s minimalizací škod. Prvostupňový orgán navíc opomenul posoudit jednu z polehčujících okolností, a to nedostatečné označení plynovodní přípojky při jejím uložení v zemi, které, pokud by bylo učiněno, mohlo škodlivému následku v podobě poškození energetického zařízení zabránit. Se zohledněním všech těchto okolností je třeba ve prospěch účastníka řízení uloženou pokutu snížit. Jako zcela přiměřená se jeví pokuta ve výši 10 000 Kč, která splňuje účel trestu ve smyslu jeho individuální i generální prevence a také odpovídá poměrům účastníka řízení. Podle zjištění prvostupňového orgánu týkajících se majetkových poměrů účastníka řízení nejsou ve vztahu k němu evidována v katastru nemovitostí žádná věcná práva a dále je účastník řízení fyzickou osobou podnikající s předměty podnikání „*přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti, zprostředkování obchodu a služeb*“. Účastník řízení v rozkladu uvedl, že se zabývá sezónními pracemi, což odpovídá zjištěním prvostupňového orgánu, jeho příjmy jsou tedy proměnlivé, nikoli stálé. S ohledem na tuto skutečnost pokuta ve výši 10 000 Kč odpovídá i takto zjištěným majetkovým poměrům účastníka řízení, nenabývá vůči němu likvidačního charakteru a lze mít za to, že plní dostatečnou roli trestu a že jej i v této výši bude dostatečně stimulovat k tomu, aby se protiprávního jednání vyvaroval.

Podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu platí, že jestliže odvolací správní orgán dojde k závěru, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy nebo že je nesprávné, napadené rozhodnutí nebo jeho část změní; změnu nelze provést, pokud by tím některému z účastníků, jemuž je ukládána povinnost, hrozila újma z důvodu ztráty možnosti odvolat se; podle § 36 odst. 3 se postupuje, pouze pokud jde o podklady rozhodnutí

nově pořízené odvolacím správním orgánem; je-li to zapotřebí k odstranění vad odůvodnění, změní odvolací správní orgán rozhodnutí v části odůvodnění. Podle § 98 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že odvolací správní orgán nemůže změnit výrok napadeného rozhodnutí o správním trestu nebo výrok o náhradě škody anebo výrok o vydání bezdůvodného obohacení v neprospěch obviněného. V daném případě Rada dospěla k závěru, že pokuta byla uložena, aniž by byla dostatečně zohledněna zákonná kritéria pro určení výměry trestu. Změnou výroku II. napadeného rozhodnutí ve smyslu, že se ukládaná pokuta snižuje z 25 000 Kč na 10 000 Kč, není porušením zákazu *reformatio in peius*, ale právě naopak. Jedná se o změnu ve výroku ve prospěch účastníka řízení, účastníkovi řízení proto nehrozí újma z důvodu ztráty možnosti odvolat se.

V. Závěr

Při přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky Rada jako odvolací správní orgán vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí je ve výrocih I., III., IV. a V. věcně správné a vydané v souladu s právními předpisy. Napadené rozhodnutí ohledně těchto výroků splňuje požadavky kladené na obsah správního rozhodnutí správním řádem a zákonem o odpovědnosti za přestupky. V těchto výrocih tedy Rada napadené rozhodnutí potvrdila a rozklad zamítla. Za nesprávné a nezákonné naopak Rada považuje napadené rozhodnutí ve vztahu k výroku II. ukládajícího účastníkovi řízení pokutu ve výši 25 000 Kč, proto napadené rozhodnutí v této části změnila a ukládanou pokutu snížila na 10 000 Kč.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí není dle § 17b odst. 11 energetického zákona přípustný opravný prostředek.

JUDr. PhDr. Vratislav Košťál, v. r.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

